

PROJEKT JULON

Združevanje dela in sredstev tekstilne industrije Jugoslavije za uresničevanje projekta o razširitvi proizvodnje poliamidnih vlaken v delovni organizaciji JUGOTEKSTIL-Julon

V začetku leta so v Ljubljani svečano podpisali samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za razširitev proizvodnje poliamidnih vlaken v DO JUGOTEKSTIL — Julon naslednje OZD: Beti — Metlika, Dekorativna — Ljubljana, Ind. kombinat — Bačka Palanka, Intes Lola Ribar — Odžaci, Jugotekstil Julon — Ljubljana, Lisca — Sevnica, MIT — Čakovci, MTT — Maribor, Krapinska tekstilna industrija — Krapina, Pazinka TOZD Puci — Pazin, Pazinka TOZD Sintetika — Pazin, Planteks — Plandište, Pletenina — Ljubljana, podpisnice sporazuma o povezovanju Jugotekstil Impeks z industrijo Ljubljana, Polzela — Polzela, Poslovna skupnost tekstilne industrije — Ljubljana, Pounje — Kostanjevica, Rašica — Ljubljana, Svila — Maribor, Vezanina — Bled. Združile so 251.057.000 din, kar predstavlja 44 % vseh potrebnih dinarskih sredstev za uresničitev projekta. Velja poudariti, da to predstavlja velik uspeh in prvo tovrstno združenje sredstev tekstilne industrije Jugoslavije.

V času, ko to poročamo, je bil po samoupravnem postopku sprejet sporazum že v Jugotekstil Impeksu — Ljubljana in v Gorenjski predilnici — Škofja Loka. V nekaterih OZD širom po Jugoslaviji je sporazum v fazi sprejemanja ali v fazi priprav na pristop k sporazumu. Pričakovati je, da ga bo naknadno podpisalo še ok. 30 OZD. Skupna združena sredstva bodo po predvidevanjih dosegla višino ok. 570 milijonov din.

Danes izdelujeta v Jugoslaviji poliamidna vlakna (PA) dva proizvajalca: Jugotekstil — Julon in Progres — Prizren z 2.200 oz. z 3.300 tonami; skupaj torej 5.500 ton, kolikor je bilo lani tudi izdelanih PA vlaken. Porabili pa smo lani v Jugoslaviji 18.000 ton PA vlaken. Razlika smo morali uvoziti, za kar smo plačali 45 milijonov USA dolarjev.

Da bi nadomestili uvoz PA vlaken ter ustvarili podlago za nadaljnji razvoj jugoslovanske baze kemične industrije, je bilo že leta 1975 v sodelovanju z zvezno gospodarsko zbornico dogovorjeno, da proizvajalca PA vlaken do leta 1980 povečata svoje zmogljivosti.

Na osnovi tega in na osnovi dogovora v zvezni gospodarski zbornici se je Jugotekstil v začetku leta 1977 na referendumu odločil, da zgradi do leta 1980 v okviru DO Jugotekstil — Julon nov obrat z zmogljivostjo ok. 11.000 ton letno.

Projekt obsega tri nove tehnološke linije. Povečanje proizvodnje bo potekalo po naslednjem programu:

— tekstilna filamentna preja iz polianoda 6 (3.500 ton letno); ta obrat bo izvajal v končnem delu še 1.200 ton granulata poliamida 6, ki ga bo potrebovala sedanja tovarna;

— tekstilna filamentna preja iz poliamida 66 (3.500 ton letno); ta bo v celoti namenjena za tektoriranje in nadaljnjo predelavo, predvsem za potrebe nogavičarske industrije, kar danes v celoti uvažamo; — preprogarski filament iz poliamida 6 (4.000 ton letno).

Celotna predračunska vrednost investicije je 1.874.653.999 din; od tega je za 581.574.000 deviznih stroškov. Projekt bo v glavnem zgrajen poleg sedanje tovarne, le obrat razteznege tektoriranja v vrednosti 223.411.000 din bo zgradila in tudi financirala tovarna Beti iz Metlike.

S projektom se ukvarja strokovna skupina, ki ji je uspelo dobiti tretjino opreme (v pretežni meri za proizvodnjo grobe svile) na vzhodu, s čimer bo prihranjen precejšnji del republiške kvote; najmanj 10 % opreme bodo izdelali domači proizvajalci.

Drugi del dinarskih sredstev je zagotovljen pri Ljubljanski banki. Gre za okoli 770 milijonov din dinarskih kreditov, s čimer je dinarska konstrukcija domala zaključena in bodo z gradbenimi deli predvidoma začeli oktobra letos.

Ključno fazo projekta predstavlja sporazum o združevanju dela in sredstev. V tem obdobju je dobil projekt široko podporo vse jugoslovanske tekstilne industrije. Kakor je bilo že omenjeno, je sporazum podpisalo 22 OZD in združilo prek 300 milijonov din. To pomeni, da je za gradnjo nove tovarne zainteresirana vsa jugoslovanska tekstilna industrija, ki poliamidna vlakna uporablja, saj bo z investicijo v veliki meri prenehala biti odvisna od uvoza te surovine. Vključitev tekstilnih OZD in njihovo aktivno sodelovanje pri gradnji novih zmogljivosti v Julonu pomeni izredno kvaliteten premik pri dograjevanju naše industrije, saj želijo tovarne kasneje aktivno sodelovati pri upravljanju novega obrata.

Najpomembnejše pa je, da so te organizacije tudi bodoči potrošniki Julonovih izdelkov, kar pomeni, da bo lahko Julon svojo proizvodnjo takoj prodal. Graditi bodo torej začeli že letos. Leta 1979 bodo uvozili potrebno opremo in jo montirali, redno obratovanje pa je predvideno v letu 1980.

V novi tovarni bo zaposlenih še 400 delavcev — poleg sedanjih 350, ki bodo vsi imeli zagotovljeno socialno varnost in s pozitivnim ekonomskim učinkom vrtili druževalec več, kot bodo vanje vložili: oskrbovali jih bodo s surovino ter tako krepili potencial naše družbe.

TONE ZUPAN

Ob podpisu sporazuma 16. februarja letos je tedanji sekretar MK ZKS Vinko Hafner poudaril: »Projekt Julon ni samo obveza delavcev, ki so se odločili za gradnjo in zato tudi združili sredstva, marveč je to obveza vseh ljubljanskih komunistov, saj smo projekt Julon uvrstili v srednjeročni program razvoja mesta Ljubljana in ga zato tudi moramo uresničiti.«

Aktiv novinarjev v OZD

Delovna skupina aktivna novinarjev v OZD ljubljanske regije je imela v sredo 10. maja svojo redno 8. sejo. Aktiv se sestaja vsak mesec v drugi delovni organizaciji. Tokrat se je zbralo 14 članov v Papirnici Vevče.

Med mesečnimi aktualnostmi sta člana aktivna Marija Fedran in Bojan Zornik prisotnim posredovala vtise z VIII. kongresa ZKS. Ugotavljala sta, da so bile razprave na kongresu zelo živahne in tvorne, impresional pa ju je način sprotnega obveščanja ter potek informiranja o delu kongresa in vseh komisij. Podpredsednik OK SZDL Slavko Gerlica pa je usmeril svoje izvajanje na politične aktivnosti v maju.

V naslednji točki so Vevčani predstavili navzočim načine njihovega obveščanja. Pred meseci so ustanovili poseben oddelček za informiranje, ki ga vodi Vida Bartol. Člani so dobro ocenili njihovo glasilo kolektiva NAŠE DELO, ki izhaja že 18. leto.

Novinarji so se odločili tudi s svoje strani propagirati izobraževanje delegatov ter večjo povezavo med krajevno skupnostjo in delovno organizacijo.

Po končani seji so si udeleženci ogledali del proizvodnje papirja in zidnih tapet. Pokazali so veliko zanimanje za to vejo gospodarske dejavnosti, še posebno za tehnologijo izdelave papirja.

S. ROBIDA

V Glasu Saturnusa smo prebrali pogovor z Bogdanom Trdijem, ki mu pravijo tudi super krvodajalec. Ta triinpetdesetletnik, ki je zaposlen kot delavec v oddelku plastika, je namreč že stodvakrat dal svojo kri. Nič sicer ne piše o tem, če je Bogdan rekorder med krvodajalci, dobil pa je že vsa možna priznanja in odlikovanja, ki jih podeljuje Rdeči križ Slovenije, zraven pa še belgijsko medaljo in medaljo zaslug za narod. Vendar Bogdan svoje krvi gotovo ne bi dal ne za priznanja ne za pohvale, daje jo predvsem zato, ker ve, kako zelo je potrebna za reševanje človeških življenj.

še danes, prvo številko pa je uredil Lojze Cepuš, ki skupaj z uredniškim odborom že dvajset let skrbi, da vestnik redno prihaja med delavce. Lani je izšlo enajst števil njihovega glasila v skupaj že kar zavidanja vredni nakladi 114700 izvodov.

V večini TOZD že pospešeno razmišljajo o letošnjih letovanjih, tako da smo lahko skoraj v vsakem glasilu prebrali, kje in kako bodo lahko delavci dopustovali.

Ugotovili smo, da zelo malo glasil odmerja svoj prostor delavcem — pesnikom, pisateljem, slikarjem. Vabijo sicer k sodelovanju čim širši krog dopisnikov, vendar pri tem mislijo predvsem na tiste, ki bi pisali novice, poročila in podobno. Morda pa bi le kazalo že tako skopo odmerjen prostor nameniti tudi umetnikom, saj jih je gotovo v vsaki sredi precej.

V eni prejšnjih naših števil smo že zapisali, da praznuje Gradisov vestnik že kar spoštljiv jubilej — dvajseto obletnico izhajanja. V aprilski številki so gradisovci posvetili nekaj več pozornosti temu jubileju prispevki izpred dvajsetih let lahko uporabni

Obisk moščanskih občinskih mož na železnici

Ob dnevu železničarjev so se predsednik IS in predsednik skupščine občine ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine Ljubljana Moste-Polje odzvali povabilu železniških kolektivov temeljnih organizacij Most, Centralnih delavnic in ranžirne postaje Zalog. Železničarji so jih seznanili z značilnostmi vseh treh temeljnih organizacij, ki so izrednega pomena za gospodarstvo občine.

Namen prvega obiska je bil spoznavanje kolektivov, vsakdanjih težav ter iskanje

skih železnic, je treba dokončno modernizirati in preiti na popolno avtomatizacijo.

skupnega interesa za nadaljnji razvoj. Ugotovili so, da industrijski tiri v Mostah še niso povsem izkoriščeni. Centralne delavnice bodo še razširili, ker želijo vzdrževanje čimbolj koncentrirati. Ranžirno postajo v Zalogu, eno največjih v mreži jugoslovan-

Gostje so si nato ogledali vse tri temeljne organizacije. Menili so, da je železnica največji pripomoček, da se je občina Moste-Polje tako razvila.

INFORMACIJE
ŽGLJ, Foto RADIVOJ
PLETERSKI

O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

SPLOŠNE DOLOČBE

V razpravi o statusu kmeta naj bi se štel za kmeta:

— občan, ki ima za to ustrezno usposobljenost (formalno izobrazbo, izkušnje ali prakso) in sam obdeluje kmetijsko zemljišče (ki je lastnina ali ga ima v zakup) kot glavno oziroma dopolnilno dejavnost z namenom pomembnega pridobivanja dohodka;

— občan, ki je usposobljen, vendar kmetijskega zemljišča ne obdeluje sam, ker je zaposlen ali pa nemogoče za delo, zemljišče pa obdeluje eden od družinskih članov (lastnik je zdomec ali zaposlen) ali pa združuje zemljo z delavci v združenem delu. Maksimum za kmetije naj bi veljal po sedanjem zakonu v primeru, če opravlja kmet kmetijsko dejavnost kot glavno ali dopolnilno dejavnost. Za nekmeta pa naj bi maksimum veljal, če je občan kmetijstvo postranska dejavnost.

Kmetijska zemljiška skupnost je po veljavnem zakonu samoupravna skupnost, katero sestavljajo delegati iz kmetijskih in gozdno-gospodarskih organizacij, krajevnih skupnosti in občinske skupščine.

Po predlogu naj v bodoče sestavljajo tudi živilske delovne organizacije, ki so zainteresirane za uporabo kmetijskih zemljišč, za varstvo zemljišč in okolja ali za porabo kmetijskih zemljišč v nekmetijske namene. Po novem naj bi bila kmetijska zemljiška skupnost tudi neposredni sopolisnik dogovorov o temeljnih prostorskega plana občine in naj bi neposredno sodelovala tudi pri razpravi o njem.

Po dosedanjem zakonu so kmetijska zemljišča zaščitena s prostorskim načrtom občine.

Predlog novega zakona opredeli kmetijska zemljišča v dve skupini: — zemljišča v kompleksih, ki so po svojih naravnih lastnostih primerni za uporabo sodobne tehnologije v družbeni ali družbeno organizirani kmetijski proizvodnji in so osnova za pridelovanje hrane ter zemljišča, ki so pomembna zaradi naravnih znamenitosti (posamezniki, za kmetijstvo najprimernejši kompleksi, meliorizacija in komasacija območja, kjer je mogoče združevanje zemljišč v lastnini, že oblikovani družbeni kompleksi).

Ta zemljišča naj bi bila določena z republiškim prostorskim planom kot

kmetijska in bila vnesena tudi v prostorski plan občine; — druga kmetijska zemljišča.

Osnova za rabo kmetijskih zemljišč naj bi bil veljavni družbeni plan občine. Namembnost zemljišč za družbeno ali družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo se bo lahko spreminjala le s soglasjem za kmetijstvo pristojnega republiškega upravnega organa.

Pri drugih kmetijskih zemljiščih pa naj bi politiko rabe kmetijskih zemljišč vodile kmetijske zemljiške skupnosti, ki bi tudi dovoljevale ali preprečevale morebitno spreminjanje namembnosti zemljišč.

V skladu z ustavno določbo, da se lastniku in uporabniku zemljišč po razlastitvi ne smejo bistveno poslabšati razmere dela in življenja, se ohranja dosedanja določba 12. člena zakona, po kateri dotedanjemu lastniku ali uporabniku pripada tudi odškodnina za zmanjšano možnost pridobivanja.

Dosedanji prispevek od spremembe namembnosti naj bo odškodnina, ki jo plača uporabnik za izkoriščanje kmetijskega zemljišča ali gozda v nekmetijske namene. Oprostitev od plačila odškodnine za kmetijsko zemljišče, ki veljajo po dosedanjem zakonu, pa naj bi bile natančneje določene.

S posebnim predpisom bo določeno, kdaj se šteje, da je zemljišče obdelano v skladu z načinom obdelovanja dobrega gospodarjenja.

PROMET S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI

Pomembna novost je, da nekmetje ne bi mogli kupiti ali biti obdarjeni s kmetijskimi zemljišči (upošteva se prostorska razvrstitev kmetijskih zemljišč).

Novi zakon ugotavlja, da postane višek podedovanega kmetijskega zemljišča (nad z zakonom določenim maksimumom) takoj družbena lastnina. Odškodnina pa naj bi se izplačala, oz. zemljišče izroči kmetijski zemljiški skupnosti, ko bi le-ta našla prevzemnika za zemljišče.

Nova so določila, ki preprečujejo spekulativne prodajne ponudbe. V primerih, ko nosilci prednostne pravice nakupa ne uveljavljajo, prodajalec svoje ponudbe ne umakne v predpisanem roku, ima pred nekmetom prednostno pravico za nakup zemljišča kmetijska zemljiška skup-

nost po oceni, ki bi veljala za to zemljišče po predpisih o razglasitvi.

Glede darilnih pogodb obstaja predlog, da sme kmet podariti kmetijsko zemljišče ali gozd občanu, ki ni kmet le, če je to njegov zakonec, potomec, posvojene ali njun potomec. Kmetje, lastniki zaščitene kmetije, lahko podarijo le slabše kmetijsko zemljišče.

V družbeno lastnino preidejo tista kmetijska zemljišča, katerih lastnik v desetih letih ni storil ničesar glede lastninske pravice.

Po predlogu postane družbena lastnina tudi kmetijsko zemljišče, ki je bilo deset let v začasnem upravljanju kmetijske zemljiške skupnosti.

ZAKUP KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Nove določbe glede prednostne pravice nakupa kmetijskih zemljišč naj bi smiselno uporabljali tudi pri zakupi.

ZEMLJIŠKI MAKSIMUM

Določbe o trajnejšem proizvodnem sodelovanju je potrebno razširiti v skladu z zakonom o združenem delu tako, da zakupna pogodba preneha, če se na zakupljenem in pred zakupom neobdelanim zemljiščem lahko organizira ena izmed oblik združevanja dela, sredstev in kmetijskih zemljišč.

Nova je tudi določba, da društva in civilnopravne osebe ne morejo imeti v lasti kmetijskega zemljišča, ki je s prostorskim načrtom namenjeno za kmetijstvo.

KMETIJSKI ZEMLJIŠKI SKLAD

Kmetijska zemljišča lahko uporabljajo kmetijske organizacije. Izjema so zemljišča za v protokolarne namene. S temi zemljišči gospodari izvršni svet skupščine SRS.

Novost je tudi, če daje kmetijska zemljiška skupnost kmetijsko zemljišče v zakup kmetu, da lahko tudi doioča način rabe zemljišča.

KMETIJSKE PROSTORSKO-UREDITVENE OPERACIJE

V tovrstne posege so uvrščene tudi melioracije in združevanja zemlje. Novost zakona je, da so lahko predlagatelji arondacije arondacijski upravičenci — delavci kmetijske organizacije ali kmetje, ki združujejo delo, sredstva in kmetijska zemljišča. Pri komasacijskem postopku je

predvidena novost, da o predlogu glede uvedbe odloči skupščina občine z odločbo. Skupščina imenuje komasacijsko komisijo.

Novo poglavje v zakonu je urejanje pravnih razmerij, ki nastopajo pri melioraciji kmetijskih zemljišč.

Melioracije na manjših kompleksih lahko predlagajo kmetijska zemljiška skupnost, kmetijska organizacija združenega dela in kmetje, ki se združujejo v melioracijsko skupnost (zakon o združevanju kmetov).

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

V skladu s spremembami in dopolnitvami zakona bo treba spremeniti tudi prehodne in končne določbe, predvsem v načinu postopanja v prehodnem roku, dokler ne bodo sprejeti občinski prostorski plan. Z novim zakonom pa bo treba delno dopolniti že sprejete prostorske načrte.

Do sprejema prostorskih planov naj bi prepovedali spreminjanje namembnosti kmetijskih zemljišč in gozda, razen za objekte regionalnega pomena in za organizirano stanovanjsko gradnjo. Prepovedan naj bi bil tudi promet s kmetijskimi zemljišči v korist nekmetov.

Kmetijske zemljiške skupnosti, ki so že ustanovljene, naj bi svoje delovanje prilagodile novemu zakonu v določenem roku.

Nekmetje so po veljavnem zakonu dolžni uskladiti obseg kmetijskih in gozdnih zemljišč do letošnjega 24. avgusta višek kmetijskih zemljišč, pa naj bi prišel v družbeno lastnino v roku enega leta. Do tedaj občan lahko razpolaga z zemljiščem, lahko ga proda ali podari. Tudi nekmet lahko po preteku enega leta prosto razpolaga s kmetijskim zemljiščem. Če ga v enem letu ni uspel prodati, je zemljišče dolžan ponuditi kmetijski organizaciji ali kmetijski zemljiški skupnosti.

Preučiti bi veljalo možnost, da nekmetje, ki nimajo polne pokojninske dobe, prejeto odškodnino za kmetijsko zemljišče ali gozd vplačajo v sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da si zagotovijo povečano socialno varnost.

Po javni razpravi zakona o kmetijskih zemljiščih (v juniju) bodo stališča z ustreznimi predlogi posredovana IS skupščine SR Slovenije za izdelavo zakona.

B.P.